

STM – sosiaali- ja terveysministeriö

STM/2255/2017

Finanssiala ry:n (FA) lausunto yhteiskunnan turvallisuusstrategialuonnoksesta

- Strategiassa varautumisen ja sille asetettavien vaatimusten sekä poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan tulee perustua toimijoita sitovien velvoitteiden huomioimiseen.
- Eri sektoreille asetettavien vaatimusten taso näyttäisi poikkeavan toisistaan huomattavasti.
- Elinkeinoelämän ja kansalaisten kannalta sähkön, energian ja tietoliikennepalvelujen saatavuus ovat keskeisiä seikkoja. Strategiassa asiaa ei ole huomioitu riittävästi.

Finanssiala (FA) lausuu asiasta suoraan Turvallisuuskomitealle 15.8.2017 mennessä. Työeläkealan kommentit strategialuonnoksesta antaa TELA. FA:n lausunto Turvallisuuskomitealle tulee painottumaan pankki- ja rahoituslalle merkittäviin kysymyksiin.

- 1) Yhteiskunnan turvallisuusstrategialuonnoksessa (YTS) todetaan seuraavaa: "Kansallisten, EU:n ja kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden asianomaisten säädösten ja Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten noudattamisesta on huolehdittava."

FA pitää välttämättömänä, että yleisluontoisen oikeusvaltioperiaatteeseen viittaamisen lisäksi YTS:ssä todetaan yksiselitteisesti, että varautumisen ja sille asetettavien vaatimusten sekä poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan tulee perustua toimijoita sitovien velvoitteiden huomioimiseen. Ne asettavat puitteet lailliselle toiminnalle myös poikkeusolojen vallitessa.

- 2) Luonnoksessa asetetaan velvoite varmistaa rahoitusmarkkinapalvelujen toimivuus kaikissa olosuhteissa. Velvoite on toimijoiden kannalta epärealistinen. Esim. voimassaoleva luottolaitoslaki (5:16 §) rajaa luottolaitoksen velvollisuuden tehtäviensä mahdollisimman häiriöttömän hoitamisen varmistamiseen.

FA:n näkemyksen mukaan YTS:n velvoitteet on joko muotoiltava ao. substanssilakeja vastaaviksi tai vaihtoehtoisesti on tuotava yksiselitteisesti esille se, että kyse on vain viranomaiselle asetetusta velvoitteesta. Tällöinkin muotoilu "kaikissa olosuhteissa" on yliampuva, eikä tällaista tavoitetta näyttäisi sisältyvän edes YTS:n kansallista puolustuskykyä käsittelevään osioon.

- 3) Eri sektoreille asetettavien vaatimusten taso näyttäisi poikkeavan toisistaan huomattavasti. Jos strategian tarkoituksena on yhteiskunnan resilienssin parantaminen ja kriittisten keskinäisriippuvuuksien huomioiminen, FA pitää välttämättömänä, että eri sektoreiden arviointikriteerit yhdenmukaistetaan.

- 4) Luonnoksessa todetaan seuraavaa: "Yhteiskunnan toimivuuden ja turvallisuuden kannalta välttämättömien rahoitusmarkkinapalveluiden jatkuvuuden turvaamiseksi myös vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa on olemassa kansallinen toimintamalli ja tarvittavat, kansalliset varajärjestelmät."

Rahoitusmarkkinapalveluiden tarjonta on globaalia toimintaa ja täysin riippuvaista eurooppalaisista ja globaaleista infrastruktuureista. Viittaus kansallisiin varajärjestelmiin on tässä yhteydessä yhtä mielekäs kuin vaatimus Suomen kansainvälisten tietoliikenne- tai logistiikkayhteyksien turvaamisesta kansallisiin varajärjestelyin.

Finanssitoimijat voivat turvata palvelujensa mahdollisimman häiriöttömän tarjonnan myös poikkeusoloissa, mikäli niiden tarjonnan edellytykset turvataan. Valitettavasti luonnokseen ei sisälly mitään mainintaa tästä, toisin kuin esim. logistiikkasektorin osalta ("Yhteiskunnan toimintojen ja väestön tarvitsemien kuljetusten edellytykset turvataan kaikissa tilanteissa."). FA pitää välttämättömänä, että YTS:ssä tuodaan selkeästi esille palvelujen tarjonnan edellytysten turvaamisen välttämättömyys. Mitkään yhteiskunnan kannalta kriittiset palvelut eivät synny tyhjiössä, vaan niiden tarjonta edellyttää muiden välttämättömien palveluiden saatavuutta.

- 5) Luonnoksen mukaan "Elintärkeissä toiminnoissa välttämättömät tieto- ja viestintäjärjestelmät, digitaaliset palvelut ja tiedot turvataan julkisen hallinnon ja yhteisöjen käytettävissä olevissa toimitiloissa." Elinkeinoelämän ja kansalaisten kannalta sähkön ja tietoliikennepalvelujen saatavuus ovat keskeisiä, joten tavoite on selvästi alimitoitettu YTS:n päämäärien kannalta.

Nykyisessä digitalisoituneessa toimintaympäristössä pidempikestoisen tietoliikennekatkos lamauttaisi varsin nopeasti yhteiskunnan kriittiset toiminnot ja saattaisi johtaa yleiseen kaaokseen.

- 6) Vakuutustoiminnan turvaamista koskevassa kohdassa luonnoksessa todetaan: "Kansalaisten toimeentulon varmistamiseksi maksuliikenteen ja tietojärjestelmien toimivuuteen häiriötilanteissa tulee kiinnittää erityistä huomiota, koska sosiaalivakuutusetuuksien maksaminen on tästä riippuvainen. Tietoliikenneyhteyksien häiriöitä varten tulee olla käytössä vaihtoehtoisia menetelmiä, joilla maksuja varten tarvittavat tiedot saadaan toimitettua pankkiin."

Luonnoksessa todettu toimintamalli yllämainitun tavoitteen saavuttamiseksi on yleisluontoinen ja siinä ei ole konkretiaa tarpeeksi.

FINANSSIALA RY

Lea Mäntyniemi

Johtaja